

NAV Hjelpemidler og tilrettelegging
Postboks 5 St. Olavs plass

0130 OSLO

Att: Direktør Liv Welde Johansen - NAV Hjelpemidler og tilrettelegging
Seksjonssjef Hege Brinchmann - NAV Drift og utvikling

Vår fil: B09-CL035
Vårt arkiv: 424.4
Saksbeh: Cato Lie

Oslo, 14. oktober 2009

Deltagelse i referansegrupper for NAVs anskaffelser av hjelpemidler

Vi viser til NAVs invitasjon om å delta i referansegruppene for NAVs anskaffelser av hjelpemidler. Vi viser videre til brev fra Norges Handikapforbund til NAV datert 28. september 2009, som vi har mottatt en kopi av.

Vi vil innledningsvis gi uttrykk for at vi deler Norges Handikapforbunds vurderinger, begrunnelser og konklusjon. I den senere tid har vi mottatt bekymringsmeldinger fra flere av våre største organisasjoner. Vi opplever at NAV Drift og utvikling praktiserer Lov om offentlige anskaffelser svært strengt på hjelpemiddelområdet, noe FFO ikke kan akseptere. Begrunnelse for dette er at brukernes ulike behov forutsetter en bredde i hjelpemiddelsortimentet, noe dagens praktisering ikke ivaretar. Vi skal herunder beskrive noen utviklingstrekk, som vi allerede nå ser gjelder markedet for hjelpemidler i Norge.

Når det gjelder informasjonsflyt og kunnskap har det vært svikt i og konflikter rundt de fleste anbudsgrunnlag ved en rekke anbudsrunder siden Lov om offentlige anskaffelser ble innført på dette området. Det har også vært mange klager til KOFA, som NAV har måttet forholde seg til og innrette seg etter. FFO vurderer det derfor slik at tilbud ikke fungerer hensiktsmessig på hjelpemiddelområdet for å oppnå en god løsning for den enkelte bruker samt god pris, kvalitet, utvikling og utvalg, slik det praktiseres nå.

Videre konstaterer FFO at valgmulighetene på de fleste områder nå er svært begrenset, noe dispensasjonsordningen ikke i tilstrekkelig grad kompenserer for.

Dette har vi allerede konstatert i forbindelse med anbudet på ørepropper, hvor 2 av 26 leverandører fikk anbudet - de fleste leverandører har lagt ned driften eller er i ferd med å gjøre det. I neste runde vil det dermed være liten konkurranse på dette området. Dette er ikke til brukernes beste og vil ikke møte brukernes ulike behov.

I tillegg til dette er vi svært forundret over vektinndelingen som er vedtatt som gjeldende praksis på området manuelle rullestoler. Dette har ført til at 2 leverandører i praksis har fått monopol på dette markedet, ved at man kun har 2 "vinnere" opp til 120 kg. Her har NAV både villedet leverandørene og redusert valgmulighetene for brukerne dramatisk. Selv om dispensasjonsordningen gir rom for å velge andre løsninger, er det nærliggende å anta at søknader om dispensasjon vil forlenge den totale leveringstid til bruker.

Det mest ekstreme eksempelet på sortimentsbegrensing finner vi på området ramper, hvor man nå kun har 1 leverandør.

Vi er informert om at det er lagt inn flere utvalgskriterier ved vurdering av anbudene, men opplever at pris og ikke kvalitet er førende.

Anbud, slik NAV praktiserer det på hjelpemiddelområdet, favoriserer større internasjonale selskaper, noe som i praksis kan øke arbeidsledigheten i Norge og redusere mulighetene for utvikling av bærekraftige bedrifter på hjelpemiddelområdet i Norge. Det er sannsynlig at man taper mer enn man vinner på slike anbudskonkurranser i et langsiktig perspektiv.

En rekke hjelpemiddelområder er svært mangefaseterte og kompliserte. Det kreves ofte spesiell erfaring, utdanning og/eller yrkeserfaring for å sette seg inn i de forskjellige typer tilgjengelige hjelpemidler, hvordan de fungerer, hvem de vil fungere godt for, styrker og svakheter. I en slik situasjon vil brukerrepresentanter i referansegruppene med få unntak bare kjenne til noen underområder godt nok. Brukerrepresentantenes oppgave i en slik situasjon blir begrenset til å forsøke å kjempe for at det skal opprettholdes og/eller opprettes flest mulig anbudsgupper, slik at man beholder en stor grad av valgfrihet. Utover dette har vi vanskelig for å se at brukerrepresentantenes rolle blir tillagt særlig vekt. Mange opplever å være et "gissel". FFO ønsker ikke å delta i et arbeid der brukerbehov ikke hensyntas og der brukermedvirkningen legitimerer et system vi mener ikke er egnet på området eller fungerer godt som system.

Vår konklusjon er at vi ikke kan gå inn i referansegruppene, slik rammene for arbeidet er lagt opp. Vi tror det er hensiktsmessig at NAV tar initiativ til et arbeid der nye og konstruktive rammer for anskaffelse av hjelpemidler utvikles, slik at man på sikt får et fungerende hjelpemiddelmarked, hvor brukernes behov står sentralt.

Med vennlig hilsen

FUNKSJONSHEMMEDES FELLESORGANISASJON

Liv Arum
Generalsekretær